

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA O ZDARZENIU Z UDZIAŁEM ZWIERZĄT

ALGORYTM DLA POLICJI

PUBLIKACJA PRZYGOTOWANA PRZEZ
FUNDACJĘ CZARNA OWCA PANA KOTA
I STOWARZYSZENIE OCHRONY ZWIERZĄT EKOSTRAŻ

KRAKÓW – WROCŁAW 2016

Postępowanie w przypadku przyjęcia zgłoszenia
o zdarzeniu z udziałem zwierząt. Algorytm dla policji
Kraków – Wrocław 2016
ISBN: 978-83-936890-8-8

Wydawczyni:
Fundacja Czarna Owca Pana Kota
ul. Na Szaniec 23 lok. 36
31-559 Kraków
www.czarnaowca.org
fundacja@czarnaowca.org

Pewne prawa zastrzeżone © 2016 Fundacja Czarna Owca Pana Kota
Treść dostępna na licencji Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0
license, <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Autor tekstu: Dawid Karaś
Projekt, skład i łamanie: Tomek Argasiński

Treść publikacji wyraża poglądy autorów
i niekoniecznie odzwierciedla stanowisko Fundacji czy grantodawcy

Projekt „Niech mają prawa!” realizowany w ramach programu
Obywatele dla demokracji, finansowanego z funduszu EOG.
Publikacja nieodpłatna, nie może być sprzedawana.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	7
2. Algorytm postępowania w przypadku przyjęcia zgłoszenia o niehumanitarnym traktowaniu zwierząt (zasadnicze czynności)	9
3. Algorytm postępowania w przypadku przyjęcia zgłoszenia o potrąceniu zwierzęcia (zasadnicze czynności)	10
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	11

1. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (UOZ) określa ścigane z urzędu przestępstwa i wykroczenia przeciwko zwierzętom. **Przestępstwami** w typie podstawowym są:

— **znęcanie się nad zwierzętami** (art. 35 ust. 1a w zw. z art. 6 ust. 2 UOZ), polecające na zadawaniu lub świadomym dopuszczaniu do zadawania zwierzętom bólu i cierpień, w szczególności poprzez np. bicie zwierząt, transport zwierząt powodujący ich zbędne cierpienie i stres, utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w stanie rażącego zaniedbania (np. w nieleczonej chorobie) lub niechlujstwa, porzucenie zwierzęcia. Zgodnie z orzecznictwem i doktryną przestępstwo to może zostać popełnione wyłącznie z winy umyślnej i wyłącznie w zamiarze bezpośrednim, przy czym sam zamiar należy odnosić do poszczególnych czynności sprawczych (np. utrzymywania w niewłaściwych warunkach bytowania), a nie do spowodowania u zwierząt bólu lub cierpień.

— **niezasadnione lub niehumanitarne zabijanie zwierząt** (art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 lub w zw. z art. 33 i 34 UOZ), polegają na uśmierceniu zwierząt z innych powodów niż określone w UOZ lub niezgodnie z zasadami wynikającymi z UOZ oraz przepisów wykonawczych do niej. Przestępstwo to może zostać popełnione wyłącznie z winy umyślnej, w zamiarze bezpośrednim lub ewentualnym.

Oba przestępstwa mogą zostać popełnione w **typie kwalifikowanym** (art. 35 ust. 2 UOZ), tj. ze szczególnym okrucieństwem. Szczególne okrucieństwo (art. 4 pkt. 12 UOZ) charakteryzuje przedsięwzięcie przez sprawcę działań charakteryzujących się drastycznością form i metod, a zwłaszcza działanie w sposób wyszukany lub powolny, obliczony z premedytacją na zwiększenie rozmiaru cierpień i czasu ich trwania.

Podstawowe wykroczenia przeciwko zwierzętom określone w UOZ to (mogą one zostać popełnione umyślnie i nieumyślnie):

- Brak zapewnienia zwierzętom domowym pomieszczenia chroniącego przed warunkami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiającego swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiedniej karmy i stałego dostępu do wody (art. 37 w zw. z art. 9 ust. 1 UOZ).
- Trzymanie zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenia ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Trzymanie zwierząt domowych na uwięzi krótszej niż 3 metry (art. 37 w zw. z art. 9 ust. 2 UOZ).
- Brak zapewnienia zwierzętom gospodarskim opieki i właściwych warunków bytowania (art. 37 w zw. z art. 12 ust. 1 UOZ).
- Nieudzielenie stosownej pomocy zwierzęciu przez prowadzącego pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę lub niezawiadomienie przez niego o tym właściwych służb (art. 37 w zw. z art. 25 UOZ).
- Naruszenie przez przewoźnika zasad transportu zwierząt (brak dokumentów, brak licencji, brak świadectw zatwierdzenia środka transportu, niewłaściwe warunki transportu; art. 37b UOZ).

Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego w sprawach o przestępstwa oraz wykroczenia (tylko z art. 37) określone w *Ustawie o ochronie zwierząt* (podstawa prawna: art. 39 UOZ). Organizacjom takim w postępowaniach karych przysługują wszystkie prawa stron. Dodatkowo takie organizacje mają wynikające z art. 7 ust. 3 UOZ uprawnienie do czasowego odebrania właścicielowi (opiekunowi) zwierzęcia bez uprzedniej decyzji administracyjnej organu gminy w przypadkach niecierpiących zwłok, gdy dalsze pozostawienie pod jego opieką zwierzęcia zagraża zdrowiu lub życiu zwierzęcia. Tożsame uprawnienie ma funkcjonariusz policji.

W przypadku organizacji społecznych, decyzję taką może podjąć upoważniony przez organizację przedstawiciel na podstawie dokonanej przez siebie oceny sytuacji. Skutki takiej decyzji obciążają organizację społeczną – ma ona obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o fakcie czasowego odbioru zwierzęcia właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w celu wydania przez ten organ decyzji administracyjnej w tym przedmiocie.

2. ALGORYTM POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA O NIEHUMANITARNYM TRAKTOWANIU ZWIERZĄT

1

Wstępna kwalifikacja zdarzenia jako przestępstwa lub wykroczenia z Ustawy o ochronie zwierząt.

2

Podjęcie czynności stosownie do formy zgłoszenia i okoliczności będących jego przedmiotem:

- a. **przesłuchanie zgłaszającego w charakterze świadka** (jeśli zgłaszającym jest przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt przesłuchanie go w charakterze pokrzywdzonego),
- b. **przeprowadzenie czynności dowodowych w celu zebrania śladów i dowodów przestępstwa / wykroczenia**
 - **ogłędziny miejsca utrzymywania zwierząt i wstępna ocena warunków bytowych zwierząt** na podstawie norm określonych w *Ustawie ochronie zwierząt*, w szczególności: czy zwierzęta utrzymywane są w stanie niechłujstwa, czy mają schronienie przed warunkami atmosferycznymi z dostępem do światła dziennego, w przypadku zwierząt domowych: czy mają stały dostęp do wody, czy uwięź na której przebywają ma przynajmniej 3 metry długości; dokumentacja fotograficzna / filmowa.
 - **wstępna ocena kondycji zwierząt** (czy zwierzęta są widocznie zaniedbane pielęgnacyjnie, czy są widocznie wychudzone lub odwodnione, czy są widocznie ranne, okaleczone lub chore; czy jeśli są chore, to właściciel (opiekun) aktualnie je leczy – czy posiada dokumenty poświadczające leczenie zwierząt, czy wskazany w dokumencie lekarz weterynarii potwierdza fakt leczenia (właściciel mógł zaniechać leczenia).
 - **ocena, czy dalsze pozostawienie zwierząt pod opieką dotychczasowego właściciela (opiekuna) zagraża ich życiu lub zdrowiu oraz zabezpieczenie zwierząt przed niehumanitarnym traktowaniem (czasowe odebranie w sytuacjach niecierpiących zwłoki).**

3

Przeprowadzenie dalszych koniecznych czynności dochodzenia i jego zakończenie odpowiednią decyzją merytoryczną. W przypadku popełnienia przez właściciela (opiekuna) zwierząt wykroczenia z Ustawy o ochronie zwierząt funkcjonariusz policji może zakończyć sprawę poprzez nałożenie na niego mandatu karnego lub skierowanie wniosku o jego ukaranie do właściwego sądu rejonowego.

3. ALGORYTM POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA O POTRĄCENIU ZWIERZĘCIA

Policja – zgodnie z art. 25 UOZ – jest jedną ze służb, którą ma obowiązek powiadomić prowadzący pojazd mechaniczny w przypadku potrącenia zwierzęcia. Jeżeli w zdarzeniu drogowym ucierpiało wyłącznie zwierzę, priorytetową sprawą jest udzielenie mu natychmiastowej pomocy lekarsko-weterynaryjnej. **Jednostki policji nie powinny ignorować tego typu zgłoszeń od obywateli, lecz winny wypracować zgodną z lokalnymi uwarunkowaniami procedurę postępowania w takich przypadkach.** Powinna być ona ukierunkowana na otoczenie poszkodowanego zwierzęcia opieką oraz ochroną i opierać się na takich elementach, jak:

- zabezpieczenie miejsca zdarzenia, innych uczestników ruchu oraz poszkodowanego zwierzęcia przez funkcjonariusza policji,
- stworzenie bazy danych zawierającej:
 - a) dane oraz nr kontaktowy lekarza weterynarii, który ma podpisaną umowę z gminą na całodobową pomoc weterynaryjną dla zwierząt poszkodowanych w zdarzeniach drogowych (gmina ma obowiązek zapewnienia opieki takim zwierzętom na podstawie art. 11a ust. 2 pkt. 8 UOZ)
 - b) dane oraz nr kontaktowy najbliższego ośrodka rehabilitacji zwierząt, który udziela pomocy i opieki chorym, rannym lub osłabionym zwierzętom dzikim,
 - c) dane oraz nr kontaktowe lokalnych organizacji ochrony zwierząt, które zapewniają bezpośrednią pomoc poszkodowanym przez ludzi zwierzętom.

Jednostka policji korzystając z danych zawartych w bazie będzie mogła skutecznie i o każdej porze doby powiadomić podmioty udzielające pomocy zwierzętom o konieczności podjęcia natychmiastowej interwencji w celu otoczenia opieką zwierzęcia poszkodowanego w zdarzeniu drogowym.

4. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Art. 40 UOZ stanowi, że organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z instytucjami państwowymi i samorządowymi w ujawnianiu oraz ściganiu przestępstw i wykroczeń przeciwko zwierzętom. W celu zwiększenia efektywności działania policji oraz wzrostu pozytywnych ocen społecznych pracy policji w kontekście ochrony zwierząt, winna ona współpracować w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.

Organizacje pozarządowe mogą w istotny sposób wspomóc działanie policji poprzez:

- udzielanie rad i wskazówek dotyczących sposobu postępowania w danej sytuacji,
- dokonywanie wstępnej oceny warunków bytowania zwierząt i ich kondycji,
- zapewnienie czasowej opieki zwierzętom, które zostały odebrane właścicielom (opiekunom) przez funkcjonariuszy policji lub które wymagają odebrania właścicielom (opiekunom),
- udzielanie bezpośredniej pomocy zwierzętom, które ucierpiały lub mogą ucierpieć w wyniku działalności człowieka (np. zwierzętom poszkodowanym w zdarzeniach drogowych, zwierzętom porzuconym, zagubionym lub zwierzętom dzikim, które znajdując się poza miejscami regularnego bytowania stwarzają zagrożenie),
- dostarczanie zabezpieczonych w wyniku prowadzonej działalności dowodów czynów zabronionych przez *Ustawę o ochronie zwierząt*, co znacząco ogranicza zakres koniecznych do przeprowadzenia czynności dowodowych przez policję.

Stąd też warto zaprosić do w/w form współpracy lokalnie działające organizacje ochrony zwierząt. Warto stworzyć bazę takich organizacji wraz z ich danymi kontaktowymi, aby w razie potrzeby móc uzyskać z ich strony wsparcie dla działalności policji w zakresie prawnej ochrony zwierząt.

Niech
mają
prawa!

PROJEKT „NIECH MAJĄ PRAWA!” REALIZOWANY
W RAMACH PROGRAMU OBYWATELE DLA DEMOKRACJI,
FINANSOWANEGO Z FUNDUSZU EOG.

ISBN 978-83-936890-8-8

9 788393 689088 >

CENA 0,00 ZŁ
PUBLIKACJA NIEODPŁATNA,
NIE MOŻE BYĆ SPRZEDAWANA.